Úterý, 14. ledna 2014

P7_TA(2014)0011

Potravinová krize, podvody v potravinovém řetězci a jejich potírání

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. ledna 2014 o potravinové krizi, podvodech v potravinovém řetězci a jejich potírání (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Evropský parlament,

— s ohledem na akční plán o pěti bodech ([1]), který Evropská komise představila v březnu 2013 v reakci na odhalení rozsáhlé sítě podvodníků, kteří vydávali koňské maso za hovězí,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanovují obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanovují postupy týkající se bezpečnosti potravin,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004,

— s ohledem na návrh nařízení o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin, rozmnožovacího materiálu rostlin a přípravků na ochranu rostlin (COM(2013)0265),

— s ohledem na zprávu Evropského účetního dvora ze dne 11. října 2012 o řešení střetu zájmů ve čtyřech agenturách Evropské unie,

— s ohledem na článek 48 jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a na stanoviska Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A7-0434/2013),

A. vzhledem k tomu, že obecné zásady potravinového práva EU v souladu s nařízením (ES) č. 178/2002 zakazují uvádění potravin, které nejsou bezpečné, na trh, jakož i podvodné jednání, falšování potravin a jakékoli jiné jednání, které může uvést spotřebitele v omyl;

B. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin a nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům stanovují podrobná ustanovení týkající se zákazu klamavé reklamy a označování, které by uvádělo spotřebitele v omyl;

C. vzhledem k tomu, že stávající regulační rámec EU v oblasti bezpečnosti potravin a potravinového řetězce doposud zajišťoval spotřebitelům v EU vysokou úroveň bezpečnosti potravin; vzhledem k tomu, že stávající právní úprava je však stále křehká a není vždy spolehlivá, a proto je třeba v této oblasti dosáhnout zlepšení;

([1]) http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm.

D. vzhledem k tomu, že nedávné případy podvodů v potravinářství zároveň nabouraly důvěru spotřebitelů v potravinový řetězec, přičemž zapůsobily negativně na celé zemědělsko-potravinářské odvětví, neboť tyto skandály poškozují celkový obraz tohoto klíčového odvětví hospodářství EU; vzhledem k tomu, že je nanejvýš důležité obnovit důvěru spotřebitelů evropských zemědělsko-potravinářských výrobků uvnitř Evropské unie i mimo ni; vzhledem k tomu, že je však třeba zdůraznit, že převážná většina evropských zemědělsko-potravinářských výrobků má vynikající jakost, a zaslouží si tedy mezinárodní uznání;

E. vzhledem k tomu, že jedním z klíčových prvků přístupu Komise a členských států ke kontrole bezpečnosti potravin je transparentnost;

F. vzhledem k tomu, že zemědělsko-potravinářské odvětví je jedním z největších sektorů hospodářství EU, který poskytuje 48 milionů pracovních míst a dosahuje roční hodnoty ve výši 715 miliard EUR;

G. vzhledem k tomu, že jednotlivé případy podvodů v potravinářství mají negativní dopad na celkový obraz zemědělsko-potravinářského odvětví;

H. vzhledem k tomu, že potravinové právo je sice, pokud jde o bezpečnost potravin, velmi podrobné a obsahuje ustanovení o kontrolách a testech týkajících se reziduí a jiných druhů kontaminace potravin a krmiv, avšak kromě obecného ustanovení o tom, že spotřebitel nesmí být uváděn v omyl, neexistuje žádný rámec zaměřený specificky na podvody v potravinářství;

I. vzhledem k tomu, že problémy nacházíme i v uplatňování stávajících právních předpisů a že je třeba, aby v každé fázi potravinového řetězce existovaly účinnější oficiální kontroly potravin živočišného původu;

J. vzhledem k tomu, že neexistují žádné statistické údaje o podvodech v potravinářství v EU a že Komise teprve nedávno označila podvody v potravinářství za novou oblast činnosti;

K. vzhledem k tomu, že mezi nedávné případy podvodů patří například ty, kdy bylo koňské maso uváděno na trh jako hovězí, maso pocházející z koní ošetřených fenylbutazonem jako jedlé koňské maso, obyčejná mouka jako biomouka, vejce z klecových kovů jako biovejce, posypová silniční sůl jako potravinářská sůl, kdy byl v lihovinách použit alkohol kontaminovaný metanolem, kdy byly při výrobě krmiv použity tuky kontaminované dioxiny a kdy byly nesprávně označovány různé druhy ryb a potraviny z mořských živočichů;

L. vzhledem k tomu, že k podvodům v potravinářství obecně dochází tam, kde je pro ně vysoký potenciál, jsou velmi lákavé a kde je zároveň nízké riziko dopadení a nízké postihy;

M. vzhledem k tomu, že řetězec dodávky potravin je často dlouhý a složitý a zahrnuje mnoho provozovatelů potravinářských podniků a jiných subjektů; vzhledem k tomu, že spotřebitelé si jsou stále méně vědomi toho, jak se jejich potraviny vyrábějí, a provozovatelé potravinářských podniků ne vždy mají přehled o celém výrobním řetězci a ani se to po nich nepožaduje;

N. vzhledem k tomu, že podvody s pokrmy z koňského masa, k nimž došlo ve velkém měřítku v celé Evropě, jsou symptomem nekontrolovatelného globalizovaného systému dodávek, produktivismu v potravinářsko-zemědělském odvětví zaměřeného na nízké ceny a neúplného systému označování;

O. vzhledem k tomu, že obchodníci a zprostředkovatelé v potravinovém řetězci nejsou vždy registrováni a nemají osvědčení jako provozovatelé potravinářských podniků; vzhledem k tomu, že Komise a členské státy si často nejsou jisty, kolik neregistrovaných obchodníků je aktivních;

P. vzhledem k tomu, že příslušné vnitrostátní orgány někdy po výskyty významného počtu podvodů v potravinářství ukončují činnost provozovatelů potravinářských podniků usvědčených z podvodu; vzhledem k tomu, že tyto podniky se brzy poté zaregistrují jinde a ve své činnosti pokračují jako dosud; vzhledem k tomu, že výměna informací mezi členskými státy o podnicích usvědčených z podvodu by zlepšila sledování těchto podniků s cílem znemožnit jim, aby provozovaly novou podvodnou činnost;

Úterý, 14. ledna 2014

Q. vzhledem k tomu, že odpovědnost za uplatňování a vymáhání potravinového práva EU mají členské státy a že vymáhání a kontrola jsou tedy většinou omezeny na vnitrostátní úroveň, což je důvodem, proč je přeshraniční přehled na úrovni celé EU omezen či proč vůbec neexistuje;

R. vzhledem k tomu, že vnitrostátní orgány se spíše zaměřují na kontroly bezpečnosti potravin, přičemž podvody v potravinářství pro ně nejsou prioritou, a to často z důvodu nedostatečné kapacity a zdrojů;

S. vzhledem k tomu, že příslušné orgány některých členských států disponují specializovanými policejními jednotkami určenými k potírání podvodů v potravinářství; vzhledem k tomu, že kontroly v některých členských státech jsou částečně přeneseny na soukromé kontrolní orgány; vzhledem k tomu, že v jiných členských státech kontroly vykonávají pouze příslušné orgány;

T. vzhledem k tomu, že systém rychlého varování pro potraviny a krmiva je užitečný nástroj k rychlé výměně informací mezi členskými státy a Komisí, např. při nedávném případu podvodu s koňským masem;

U. vzhledem k tomu, že Potravinový a veterinární úřad (PVÚ) Evropské komise je odpovědný za kontrolu souladu s požadavky EU na bezpečnost a kvalitu potravin a že jeho audity jsou zpravidla oznamovány předem a připravovány v součinnosti s příslušnými orgány; vzhledem k tomu, že počet auditů za rok je omezen limitovanou kapacitou PVÚ; vzhledem k tomu, že PVÚ oznámil, že v současné době není vybaven a jeho pracovníci nejsou vyškoleni tak, aby se úřad mohl zaměřit na podvody v potravinářství;

V. vzhledem k tomu, že příslušné orgány, zejména PVÚ, naprosto ignorovaly upozornění ohledně nárůstu počtu poražených koní v některých členských státech EU;

W. vzhledem k tomu, že Europol pozoruje nárůst počtu podvodů v potravinářství a očekává, že tento trend bude pokračovat, přičemž podvody v potravinářství budou stále více otázkou zločinných spolčení;

X. vzhledem k tomu, že členské státy mohou využívat informační systém Europolu ke sdílení informací o případech přeshraničního vyšetřování; vzhledem k tomu, že Europol může být členským státům nápomocen, pokud jde o jeho odborné znalosti, analytické nástroje a databáze, pouze na jejich žádost; vzhledem k tomu, že v případě podvodu s koňským masem se členské státy nejprve stavěly ke spolupráci s Europolem zdrženlivě;

Y. vzhledem k tomu, že Europol provedl od roku 2011 několik úspěšných operací OPSON zaměřených na padělané potravinářské výrobky nebo potravinářské výrobky podřadné kvality; vzhledem k tomu, že Europol při těchto operacích spolupracuje s Interpolem, orgány členských států, se státy mimo EU i s partnery ze soukromého sektoru;

Z. vzhledem k tomu, že označování země nebo místa původu masa a masných výrobků samo o sobě podvodům nezabrání; vzhledem k tomu, že původ potravinářského výrobku v některých případech částečně určuje cenu tohoto výrobku;

AA. vzhledem k tomu, že uzavření dohod o volném obchodu, které Evropská unie v současné době plánuje, by mohlo vést k oslabení evropského práva v oblasti bezpečnosti potravin;

AB. vzhledem k tomu, že na podvody je nutno pohlížet v hospodářském kontextu, který se vyznačuje celosvětovou hospodářskou krizí a sociálním dumpingem uvnitř i vně Evropské unie;

AC. vzhledem k tomu, že obchodní praktiky podporují cestu k dosažení co nejnižší úrovně kvality, bezpečnosti a transparentnosti a mají dopad na ziskové rozpětí celého odvětví;

AD. vzhledem k tomu, že distribuční praktiky a vyžívání distribučních prostředníků destabilizují výrobní trhy tím, že snižují zisky výrobců;

Podvody v potravinářství – oblast působnosti a definice

1. vyjadřuje politování nad tím, že potírání podvodů v potravinářství je v agendě EU relativně novým tématem a že v minulosti nebylo nikdy klíčovou prioritou legislativní práce a vymáhání práva na úrovni EU a členských států;

2. vyjadřuje své znepokojení ohledně potenciálního dopadu podvodů v potravinářství na důvěru spotřebitelů, bezpečnost potravin, fungování potravinového řetězce a cenovou stabilitu zemědělských výrobků a zdůrazňuje, že je nutné urychleně obnovit důvěru evropských spotřebitelů;

3. vyzývá proto Komisi, aby věnovala podvodům v potravinářství pozornost, kterou si zasluhují, a přijala veškerá nezbytná opatření k tomu, aby se předcházení podvodům v potravinářství a boj proti nim staly nedílnou součástí politiky EU;

4. zdůrazňuje, že je třeba získat lepší přehled o rozsahu, výskytu a dílčích prvcích případů podvodu v potravinářství v EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby systematicky shromažďovaly údaje o případech podvodů a vyměňovaly si osvědčené postupy vedoucí ke zjišťování a potírání podvodů v potravinářství;

5. konstatuje, že právní předpisy EU v současné době neobsahují definici podvodu v potravinářství a že členské státy používají k jeho definici různou metodiku; má za to, že pro vytvoření evropského přístupu k potírání podvodů v potravinářství je zásadní jejich jednotná definice; zdůrazňuje, že je třeba na základě diskuze s členskými státy, příslušnými zainteresovanými stranami a odborníky urychleně přijmout harmonizovanou definici na úrovni EU, která by obsahovala prvky, jako je nedodržování potravinového práva, příp. uvádění spotřebitele v omyl (včetně neuvedení informací o výrobku), úmysl a případný finanční prospěch nebo konkurenční výhoda;

6. zdůrazňuje, že vzhledem k povaze jednotného trhu EU podvody v oblasti potravin v mnoha případech přesahují hranice členských států a stávají se hrozbou pro zdraví všech evropských občanů;

7. konstatuje, že nedávné případy podvodů v potravinářství ukázaly, že se jedná o nejrůznější druhy těchto podvodů, kdy byly např. klíčové suroviny nahrazovány levnějšími alternativami, byly chybně uváděny živočišné druhy použité v masných výrobcích nebo ve výrobcích z mořských živočichů, nesprávně se uváděla hmotnost výrobků, obyčejné potraviny se prodávaly jako biopotraviny, docházelo k nepoctivému užívání známek původu či známek dokládajících dobré životní podmínky zvířat, u ryb z provozů akvakultury se uvádělo, že pocházejí z rybolovu, na trh se pod názvem vysoce kvalitních ryb dostávaly ryby méně hodnotných druhů anebo byly padělány a na trh uváděny potraviny, u nichž již uplynula doba spotřeby;

8. zdůrazňuje, že mezi potraviny, které jsou často předmětem podvodného jednání, patří olivový olej, ryby, bioprodukty, obiloviny, med, káva, čaj, koření, víno, některé ovocné šťávy, mléko a maso;

9. je znepokojen jevy, které ukazují na to, že počet případů roste a že podvody v potravinářství představují sílící trend, který odráží strukturální slabiny potravinového řetězce;

Podpůrné faktory

10. konstatuje, že podvody v potravinářství se obecně vyskytují tam, kde je vysoký potenciální finanční zisk a nízké riziko dopadení; považuje za neobhajitelné, že páchání podvodů v potravinářství je v EU lukrativní a že šance, že pachatelé budou dopadeni, je poměrně nízká;

11. poukazuje na složitost a přeshraniční povahu potravinového řetězce, což v kombinaci s tím, že kontroly, sankce a vymáhání se dějí převážně na vnitrostátním základě, představuje situaci, která nebezpečí podvodů v potravinářství pravděpodobně zvyšuje; je přesvědčen, že v boji proti podvodům by pomohla lepší možnost sledování surovin a výrobků v rámci celého potravinového řetězce;

Úterý, 14. ledna 2014

12. zdůrazňuje, že je třeba věnovat větší pozornost kontrole dováženého zboží ze třetích zemí a tomu, zda splňují normy Evropské unie v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv;

13. poukazuje také na jiné faktory, o nichž se často uvádí, že přispívají k podvodům v potravinářství, jako je současná hospodářská krize, úsporná opatření, která mají vliv na chod kontrolních orgánů, a tlak maloobchodního a jiných odvětví na stále levnější výrobu potravin;

Ponaučení a doporučení

Institucionální rámec

14. vítá rozhodnutí Komise vytvořit tým pro boj s podvody v potravinářství a kvituje úsilí Europolu v boji s těmito podvody; vybízí Komisi, aby zvážila vytvoření referenční laboratoře EU pro pravost potravin;

15. vítá plán Komise uspořádat v roce 2014 konferenci o podvodech v potravinářství s cílem zvýšit informovanost příslušných činitelů;

16. je přesvědčen o tom, že k zajištění účinného uplatňování norem v oblasti bezpečnosti potravin a označování mají zásadní význam neohlášené nezávislé inspekce; domnívá se proto, že neohlášené inspekce by měly být normou;

17. vyzývá Komisi, aby rozšířila zaměření auditů PVÚ tak, aby zahrnovaly také podvody v potravinářství; má za to, že by PVÚ a členské státy měly přistoupit k pravidelným, nezávislým a povinným neohlášeným inspekcím zaměřeným na odhalování úmyslného porušování předpisů s cílem zajistit dodržování nejvyšších norem bezpečnosti potravin; v zájmu obnovení a zachování důvěry spotřebitelů je důležité uplatňovat transparentní přístup k provádění oficiálních kontrol a inspekcí a zprávy či výsledky kontrol a inspekcí, pokud jde o provozovatele potravinářských podniků, zveřejňovat;

18. vyjadřuje politování nad tím, že existuje nízké povědomí o zprávách a auditech PVÚ a že je Komise a členské státy málo využívají; vyzývá Komisi, aby na základě zpráv a doporučení PVÚ přijímala důraznější opatření;

19. vyzývá rozpočtový orgán, aby zvýšil kapacitu a zdroje PVÚ a týmu Komise pro boj proti podvodům v potravinářství;

20. vyjadřuje znepokojení nad snížením objemu finančních prostředků v Evropské unii pro orgány, které tyto klíčové monitorovací úlohy provádějí;

21. vyzývá členské státy a evropské regiony, aby kontrolním orgánům poskytly dostatečné personální, finanční a technické zdroje;

22. vyzdvihuje skutečnost, že účinné kontroly a inspekce by měly být prováděny takovým způsobem, aby nedocházelo k vytváření zbytečné administrativní zátěže pro malé a střední podniky;

23. navrhuje, aby se každoročně konalo slyšení PVÚ ve výboru ENVI, jehož cílem by byla diskuze o provedených a plánovaných auditech předtím, než PVÚ přijme svůj pracovní program na následující rok;

24. vyzývá členské státy, aby zajistily náležitá opatření a řešení reagující na otázky vznesené PVÚ;

25. poukazuje na to, že jakékoli změny v postupu revize a stanovení priorit pracovního programu PVÚ by neměly vést ke změně právního postupu při přijímání pracovních programů PVÚ;

26. konkrétně pak naléhá na Komisi a členské státy, aby jednaly na základě zjištění auditů PVÚ, pokud jde o zfalšované lékařské záznamy zvířat určených k porážce a k vývozu do EU, a aby zabránily tomu, aby byly maso a jiné živočišné produkty z třetích zemí, u nichž nelze zaručit, že splňují požadavky EU na bezpečnost potravin, uvedeny na trh EU;

27. konstatuje, že členské státy se v důsledku problémů s jurisdikcí setkávají v mnoha případech s obtížemi, chtějí-li s úspěchem postihovat podvodné provozovatele potravinářských podniků za hranicemi EU; lituje, že členské státy v přeshraničních případech podvodů v potravinářství systematicky nespolupracují s Europolem, nýbrž pracují na základě bilaterálních vztahů;

28. uznává význam informátorů při odhalování podvodného jednání v potravinářství; vyzývá členské státy, aby vytvořily vhodné podmínky, které by umožnily informátorům oznamovat nezákonné postupy bezpečně a anonymně;

29. domnívá se, že příslušné orgány členských států by měly veřejnost v dostatečné a náležité míře informovat o případech stažení výrobku z oběhu a o dalších opatřeních přijatých příslušnými orgány při výskytu podvodů v potravinářství;

Právní rámec

30. má za to, že by se oficiální kontroly měly zaměřit nejen na otázky bezpečnosti potravin, ale také na předcházení podvodům a na riziko, že budou spotřebitelé uvedeni v omyl; vítá skutečnost, že návrh Komise na přezkum oficiálních kontrol obsahuje ustanovení o mimořádných kontrolách týkajících se podvodů v potravinářství, pokud mají příslušné orgány důvod domnívat se, že provozovatel potravinářského podniku se dopouští podvodného jednání;

31. pozoruje, že některé členské státy částečně přenášejí provádění kontrol na soukromé subjekty; zdůrazňuje, že příslušné orgány členských států by měly vždy dohlížet na kontrolní systémy a ověřovat, certifikovat a kontrolovat všechny soukromé kontrolní systémy, aby se zajistilo, že budou v souladu s vnitrostátními a mezinárodními normami, aby mohly svá zjištění zpřístupnit veřejnoprávním subjektům;

32. odmítá jakékoli plány na přenesení inspekčních úkolů z veřejných orgánů na hospodářské subjekty;

33. domnívá se, že by měla být vyjasněna úloha obchodníků a legislativní rámec platný pro prodej mezi podnikateli;

34. domnívá se, že všichni komerční provozovatelé, kteří zpracovávají nebo skladují suroviny, složky potravin či potravinářské produkty v potravinovém řetězci pro lidskou spotřebu či kteří s nimi obchodují, včetně obchodníků a majitelů chladicích zařízení, by měli být registrováni jako provozovatelé potravinářských podniků a měly by se na ně vztahovat kontroly;

35. domnívá se, že provozovatelé potravinářských podniků by měli být schopni podat informace o tom, odkud pocházejí potraviny nebo jejich složky, které používají, což jinými slovy znamená, že každý jednotlivý provozovatel potravinářského podniku v rámci výrobního řetězce nese svůj díl odpovědnosti za konečný produkt;

36. uznává význam jasného a transparentního označování potravin v rámci obchodu mezi podnikateli a mezi podnikateli a spotřebiteli a vyzývá Komisi, aby přezkoumala potravinové právo EU v této oblasti, aby se snížilo riziko podvodů v potravinářství;

37. žádá větší informovanost ohledně označování mražených potravin v rámci obchodu mezi podnikateli a mezi podnikateli a spotřebiteli a jeho lepší sledování; vyzývá Komisi, aby předložila návrh povinného označování masa a ryb, z něhož by bylo patrné, zda bylo maso a ryby zmraženy, kolikrát byly zmraženy a po jakou dobu;

38. domnívá se, že přestože se nejedná o nástroj pro boj proti podvodům v potravinářství sám o sobě, může označování země původu pomoci při zajištění lepší sledovatelnosti v rámci řetězce dodávky potravin, stabilnější vztahy mezi dodavateli masa a jeho zpracovateli, větší pečlivost provozovatelů potravinářských podniků při výběru dodavatelů a produktů a spolehlivější informace podávané spotřebitelům, což povede k obnovení důvěry spotřebitelů;

39. připomíná, že nařízení (EU) č. 1169/2011 stanovuje, že Komise po vyhodnocení jejich dopadu přijme do prosince 2013 prováděcí akty týkající se povinného označování země původu, označování vepřového, skopového, kozího a drůbežího masa a dobrovolného označování potravin;

40. vyzývá Komisi, aby tyto prováděcí akty týkající se označování čerstvého vepřového, skopového, kozího a drůbežího masa předložila co nejdříve a inspirovala se přitom předpisy, které již platí pro nezpracované hovězí a telecí, čímž by se zajistilo, že spotřebitelé budou informováni o místě narození zvířat a o jejich chovu a porážce, a aby zároveň přihlédla ke stávajícím celostátním a regionálním systémům uvádění původu masa;

41. připomíná navíc, že Parlament již v minulosti žádal označování původu u masa ve zpracovaných potravinách a že Komise pracuje na zprávě o povinném označování původu masa ve výrobcích, které ho obsahující; naléhavě vyzývá Komisi k urychlenému předložení zprávy, po němž by měly následovat legislativní návrhy, podle nichž by bylo označování původu masa povinné, které by však přihlížely k posouzení svého dopadu a nevedly by k nadměrným nákladům a administrativní zátěži;

42. žádá lepší označování zpracovaných produktů obsahujících rybí maso, zejména pokud jde o jeho původ a použité metody rybolovu;

43. vyzývá Komisi, aby společně se zúčastněnými stranami a členskými státy urychlila své úsilí o prozkoumání rozsahu a potřeby zavedení systémů elektronické certifikace v potravinovém řetězci, což by mohlo snížit riziko podvodů založených na tom, že existují papírové certifikáty;

44. žádá Komisi, aby vytvořila centralizovaný evropský rejstřík pasů pro koně s cílem zamezit podvodnému vydávání jejich duplikátů;

45. vyjadřuje znepokojení nad chybějícím evropským legislativním rámcem, který by se vztahoval na maso z klonovaných zvířat;

46. vyzývá Komisi, aby vypracovala metodu sledování a identifikace masa z klonovaných zvířat, například vytvořením mezinárodní databáze obsahující genetické informace o klonovaných zvířatech;

Sociální odpovědnost podniků

47. má za to, že navíc k systému oficiálních kontrol, který by tím neměl být nahrazen, je pro potravinářství přínosné, vyvíjejí-li se proaktivně a používají-li se iniciativy soukromého sektoru zaměřené na boj s podvody, jako jsou testy kvality výrobků, vlastní sledování, analýza, programy sledování výrobků, audity a certifikace, a vítá stávající iniciativy, jako je Globální iniciativa pro bezpečnost potravin a iniciativa v oblasti podvodů v potravinářství na Michiganské státní univerzitě;

48. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvážily právní zakotvení povinnosti provozovatelů potravinářských podniků podávat příslušným orgánům zprávy o výskytu podvodů v potravinářství;

49. domnívá se, že maloobchodnímu odvětví připadá zvláštní odpovědnost za to, aby zaručilo kvalitu potravinářských výrobků a aby od svých dodavatelů vyžadovalo bezpečný a zajištěný dodavatelský řetězec; domnívá se, že je odpovědností maloobchodníků, aby kontrolovali alespoň formální shodu s pravidly označování; lituje, že maloobchodní a jiní provozovatelé potravinářských podniků vytvářejí tlak na prvovýrobce, aby byla jejich produkce stále levnější, často na úkor kvality potravin nebo jejich složek;

50. konstatuje, že v současnosti provozovatelé potravinářských podniků ne vždy vědí, z jakého zdroje pocházejí suroviny, které používají; podotýká v této souvislosti, že krátké (místní a regionální) dodavatelské řetězce mohou zaručit větší transparentnost a nahradit dlouhé a komplikované dodavatelské řetězce, které hrály hlavní úlohu v rámci krize související s podvody v potravinářství;

51. žádá Komisi, aby předložila, jak je stanoveno v nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, legislativní návrhy na označení vztahující se k uvádění produktů na místní trh a k přímému prodeji, které by pomohlo podpořit tyto trhy a umožnilo zemědělcům zvýšit hodnotu své výroby;

Vymáhání a kontroly

52. vyzývá Komisi, aby se na základě článků 7 a 17 nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům věnovala problematice uvádění produktů s úmyslně nepřesným nebo zavádějícím označením na trh, které pod tímto označením na trhu zůstávají, a aby těmto případům zabránila, neboť je rovněž třeba je považovat za určitý typ podvodu v potravinářství;

53. je přesvědčen, že příslušné orgány musejí změnit svůj postoj a od administrativního a veterinárního přístupu se obrátit směrem k přístupu policejnímu, a to na základě zkušeností „létajícího útvaru" dánské potravinářské správy a útvarů Arma dei Carabinieri a Guardia di Finanza v Itálii; zdůrazňuje, že takový přístup závisí na tom, zda jsou příslušné soudy obsazeny soudci, kteří mají odborné znalosti z potravinového práva;

54. zdůrazňuje, že provádění kontrol by mělo být založeno na posouzení rizik a mělo by zahrnovat vypracování rizikových profilů a posouzení míry ohrožení v případě každého dodavatelského řetězce a každého potravinářského produktu, a to na základě výsledků probíhajících akademických studií, které spojují odborné znalosti v oblasti původnosti potravin a kriminologie a mezi něž patří např. výzkumné projekty Svobodné univerzity v Amsterdamu a univerzity ve Wageningenu;

55. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále podněcovaly evropské a vnitrostátní programy výzkumu a vývoje pro rozvoj a zavedení technologií a metod používaných k odhalování podvodů v potravinářství, jako je senzorová technologie, analýza údajů, zjišťování totožnosti (tzv. daktyloskopie) produktů, a aby zajistily, aby byly testy v krátkodobém horizontu komerčně dostupné; bere na vědomí stávající evropské výzkumné projekty v oblasti integrity a autentičnosti potravin, jako jsou programy TRACE a AuthenticFood;

56. doporučuje, aby PVÚ a vnitrostátní orgány do svých auditů zahrnovaly tzv. kontroly hmotnostní bilance na vstupu, výstupu a na toku odpadů;

57. naléhavě žádá o zlepšení koordinace a komunikace mezi vnitrostátními orgány odpovědnými za vyšetřování podvodů v potravinářství, což by členským státům umožnilo účinněji bojovat s tímto problémem; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby zavedla elektronický systém, který by v případě podvodů v potravinářství umožnil rychlou výměnu informací mezi členskými státy a Komisí a který by se zakládal na systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva, jak navrhla Komise; žádá, aby byly zveřejňovány výroční zprávy, kde by byly nastíněny případy odhalených podvodů, jako je tomu u zpráv ze systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva;

58. žádá, aby byla vytvořena síť proti podvodům v potravinářství, která by přispívala k lepší koordinaci mezi příslušnými evropskými institucemi (Europolem, Eurojustem, PVÚ) a tím také k účinnější prevenci a odhalování podvodů v potravinářství;

59. navrhuje zavedení testování DNA jako standardního postupu při namátkových kontrolách za účelem určení druhu, zejména pokud jde o masné a rybí produkty, a aby byla za tímto účelem zřízena centralizovaná databáze DNA;

60. vyzývá Komisi, aby řešila mezery ve stávajících předpisech pro bezpečnost potravin a sledovatelnost, pokud jde o dovoz potravin pocházejících od třetích stran, protože u nich existuje vyšší riziko, že budou zapojeny do podvodů s potravinami;

61. trvá na tom, že dohody o volném obchodu, o nichž jedná Evropská unie, nesmějí vést k tomu, že budou měněny evropské právní předpisy v oblasti bezpečnosti a zajišťování potravin nebo že bude jakkoli podrýváno úsilí tyto právní předpisy prosazovat;

62. domnívá se, že výsledky kontrol by měly být zveřejňovány způsobem, který by byl pro spotřebitele snadno přístupný a srozumitelný, např. formou hodnotících známek; je přesvědčen o tom, že by to spotřebitelům pomohlo v rozhodování a rovněž by to provozovatele potravinářských podniků motivovalo k dobrým výkonům;

Sankce

63. vítá návrh Komise zpřísnit sankce, tak aby byla alespoň neutralizována odhadovaná hospodářská výhoda, o niž se cestou porušení předpisů usiluje, domnívá se však, že to nemá dostatečně odrazující charakter; domnívá se, že členské státy by měly stanovit tresty za podvody v potravinářství, které by odpovídaly alespoň dvojnásobku odhadované výše hospodářské výhody, o niž se cestou podvodného jednání usiluje; považuje za nezbytné, aby členské státy stanovily jako zvláštní odstrašující prvek v případě podvodů, při nichž je vědomě ohrožováno veřejné zdraví, nebo v případě podvodů týkajících se produktů zaměřených na ohrožené spotřebitele ještě vyšší sankce, včetně trestněprávních sankcí; navrhuje dále, aby byla provozovateli potravinářského podniku v případě opakovaného porušování předpisů odebrána registrace;

64. vyjadřuje politování nad tím, že Komise nemá přehled o různých režimech sankcí za podvody v potravinářství v jednotlivých členských státech a o tom, jak tyto režimy sankcí vycházející z právních předpisů EU fungují; vyzývá Komisi, aby si takový přehled co nejdříve obstarala;

65. žádá větší zohlednění dobrých životních podmínek zvířat a uplatňování přísnějších sankcí v případě porušení příslušných předpisů;

66. vyzývá Komisi, aby od členských států shromáždila údaje a vypracovala zprávu o různých režimech v jednotlivých členských státech, pokud jde o typ a úroveň sankcí za podvody v potravinářství a o fungování dotyčných režimů sankcí;

67. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvážily rovněž další metody, jak bránit podvodům v potravinářství a odrazovat od jejich páchání, jako např. veřejným jmenováním provinilců prostřednictvím evropského rejstříku usvědčených pachatelů podvodného jednání z řad provozovatelů potravinářských podniků;

68. požaduje rozvíjení dosavadních systémů sledovatelnosti a důslednou realizaci plynulé sledovatelnosti stanovené v základním nařízení (ES) č. 178/2002, která se týká potravin, krmiv, zvířat určených k produkci potravin a veškerých dalších látek, které jsou určeny k přimísení do potraviny nebo krmiva, nebo u nichž se očekává, že takto přimíseny budou; požaduje, aby byl celý řetězec ve všech fázích výroby, zpracování, prodeje a distribuce v celé Evropě kompletně transparentní a aby jej mohli kontroloři bez omezení kontrolovat, aby bylo zajištěno rychlé odhalování podvodných potravinářských výrobků;

69. doporučuje, aby měly veškeré výzkumné laboratoře podniků a jejich personál povinnost bezprostředně hlásit výsledky všech rozborů potravin a krmiv, které poukazují na spáchání podvodu nebo které mají význam z hlediska boje proti podvodům, příslušným orgánům dozoru;

o

o o

70. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.